

Anexa nr. 1
la Ordinul Agenției Naționale
pentru Siguranța Alimentelor
nr. 448 din 11.12.2020

Planul de contingență al Republicii Moldova pentru pesta porcină clasică

Ediția III

Data ultimei revizii: decembrie 2020

2020

CUPRINS

CAPITOLUL I: PREVEDERI GENERALE

CAPITOLUL II: PREVEDERI NORMATIVE

CAPITOLUL III: COSTURILE COMBATERII BOLII

CAPITOLUL IV: LANȚUL DE COMANDĂ

CAPITOLUL V: CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR (CNCB)

CAPITOLUL VI: CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR (CLCB)

CAPITOLUL VII: COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

CAPITOLUL VIII: GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI (GNE) PENTRU PPC

CAPITOLUL IX: RESURSE

CAPITOLUL X: PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND DEPOPULAREA EXPLOATAȚIILOR

CAPITOLUL XI: LABORATOARE DE DIAGNOSTIC AL PPC

CAPITOLUL XII: PROCEDURI DE INSTRUIRE PENTRU SERVICIILE VETERINARE

CAPITOLUL XIII: PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

CAPITOLUL XIV: PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENȚIZARE A POPULAȚIEI ȘI A FACTORILOR DE DECIZIE

CAPITOLUL XV: ELIMINAREA CADAVRELOR

CAPITOLUL XVI: VACCINAREA CONTRA PESTEII PORCINE CLASICE

ANEXE

ABREVIERI:

RM: Republica Moldova

ANSA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

STSA: Subdiviziune teritorială pentru siguranța alimentelor

MADRM: Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului

MAI: Ministerul Afacerilor Interne

DSBA: Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor

PPA: Pesta Porcină Africană

PPC: Pesta Porcină Clasică

LNR: Laboratorul Național de Referință

I.P. CRDV: I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar

LDSA: Laboratorul de Diagnostic Sănătate Animală

CSE: Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova

CAER: Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană

APL: Administrația publică locală

UE: Uniunea Europeană

CNCB: Centrul Național de Combatere al Bolilor

CLCB: Centrul Local de Combatere al Bolilor

GNE: Grupul Național de Experti

UCD: Unitatea Centrală de Decizie

UOC: Unitatea Operațională Centrală

UCS: Unitatea Centrală de Sprijin

ULD: Unitatea Locală de Decizie

UOL: Unitatea Operațională Locală

ULS: Unitatea Locală de Sprijin

OIE: Organizația Mondială pentru Sănătate Animală (OIE)

FVO: ([Food and Veterinary Office](#)) - Oficiul Alimentar și Veterinar (OAV) din cadrul Direcției generale Sănătate și Consumatori a Comisiei Europene

CAPITOLUL I

PREVEDERI GENERALE

1.1. Definiții

În înțelesul prezentului Plan de contingență, se aplică următoarele definiții:

situația de urgență: eveniment excepțional, cu caracter nonmilitar, care prin amploare și intensitate amenință viața și sănătatea populației, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale importante, iar pentru restabilirea stării de normalitate sunt necesare adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse suplimentare și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate;

situație de urgență epidemiologică veterinară: eveniment excepțional care afectează sănătatea publică, a animalelor și/sau cu impact economic deosebit care, prin amploare și intensitate, amenință sănătatea animală, siguranța alimentelor și, implicit, sănătatea populației și mediul înconjurător, iar pentru restabilirea stării de normalitate este necesară adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse suplimentare importante și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate în combaterea bolilor;

exploatație: orice incintă împrejmuită, cu unul ori mai multe adăposturi, sau orice loc în care sunt ținute animale;

mediu sălbatic: locul/biotopul situat pe teritoriul Moldovei unde animalele sălbatice trăiesc în libertate;

focar de boală: exploatația sau locul situat pe teritoriul RM în care se găsesc animale și în care s-a confirmat oficial unul sau mai multe cazuri de boală;

caz de boală: confirmarea oficială a oricărei boli transmisibile ale animalelor și zoonozelor, la unul sau mai multe animale;

confirmare oficială: atestarea prin buletin de analiză de confirmare a faptului că agentul patogen al unei boli este prezent în proba analizată;

alertă: activarea structurii operaționale a autorității competente centrale;

animale (animale domestice sau sălbatice): animal - mamifere, păsări domestice și sălbatice, pești, albine, viermi de mătase, batracieni, moluște, gasteropode, crustacee și tunicate;

deținător de animale - orice persoană fizică sau juridică care are în responsabilitatea sa animale;

proprietar de animale: orice persoană fizică sau juridică care are în proprietate animale;

autoritate competentă centrală: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

situație de risc pentru sănătate – pericol eventual de transmitere a unei boli la animale, mai mult sau mai puțin previzibil, cu efect asupra sănătății animale ori/și umane.

1.2. Obiective

Prezentul Plan a fost elaborat pentru a îndeplini cerințele stipulate de HG nr. 1368 din 19.12.2016 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare” - Anexa nr.1 „Norma sanitară veterinară privind măsurile de control al pestei porcine clasice” (în continuare Norma sanitar - veterinară), publicat: 23.12.2016 în Monitorul Oficial, Nr. 453-458, art Nr: 1427, ce transpune în legislația națională Directiva Consiliului 2001/89/CE pentru controlul pestei porcine clasice.

Acest Plan de contingență stabilește procedurile de intervenție pentru controlul și combaterea PPC în Republica Moldova. El descrie structurile strategice, tactice și de comandă care vor interveni atât în cazurile de suspiciune, cât și în cele de confirmare a unui caz de PPC.

Procedurile detaliate care vor fi adoptate de către serviciile veterinare, și personalul din teritoriu în eventualitatea unui focar de pestă porcină clasică, sunt stabilite în Manualul operațional pentru combaterea pestei porcine clasice și în Manual operațional pentru combaterea pestei porcine clasice și pestei porcine africane la porcii mistreți, care fac parte din prezentul Plan de contingență.

Planul de Contingență pentru PPC va fi revizuit și îmbunătățit ori de câte ori este necesar, în cazul modificărilor actelor normative sau cel puțin odată la 5 ani.

1.3. Sistemul de alertă care indică statutul bolii (Alert system to indicate disease status)

Această secțiune stabilește mecanismul efectiv care să confere siguranța că răspunsul la un focar de boală poate fi implementat într-o manieră coordonată și eficientă. Pașii care trebuie întreprinși dacă este suspectată PPC, precum și activitățile care trebuie întreprinse, dacă boala este confirmată, sunt descrise în acest document.

Există un sistem de alertă unic, pe culori, și va fi adoptat după cum urmează:

- CULOAREA ALBĂ: când boala nu este prezentă ori suspectă; acesta este statutul în circumstanțe normale;
- CULOAREA NEAGRĂ: când riscul pentru boală este mai mare decât normal, de exemplu boala poate fi suspectată ori confirmată în vecinătatea unui stat membru, de aceea este necesar un nivel de alertă mai ridicat;
- CULOAREA PORTOCALIE: când, în urma investigației epidemiologice, există suspiciunea prezenței bolii într-o exploatație, pusă pe baza prezenței semnelor clinice. În acest caz, trebuie recoltate probe și trimise pentru analize de laborator.
- CULOAREA ROȘIE: când boala a fost confirmată.

CAPITOLUL II

PREVEDERI NORMATIVE

2.1. Actele normative care reglementează controlul PPC în RM:

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, publicată: 14.03.2008 în Monitorul Oficial nr. 51-54, art nr: 153;
- Hotărîrea Guvernului nr. 600 din 27.06.2018 „Privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”, publicat: 29.06.2018 în Monitorul Oficial Nr. 235-244, art Nr: 656;
- Hotărîrea Guvernului nr. 1340 din 04.12.2001 „Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova”, publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr: 1387;
- Hotărîrea Guvernului nr. 973 din 15.08.2016 „Cu privire la comisiile antiepidemice excepționale”, publicat: 19.08.2016 în Monitorul Oficial Nr. 265-276 art Nr: 1056;
- HG nr. 1368 din 19.12.2016 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare” - Anexa nr.1 „Norma sanitară veterinară privind măsurile de control al pestei porcine clasice” (în continuare Norma sanitar - veterinară), publicat: 23.12.2016 în Monitorul Oficial, Nr. 453-458, art Nr: 1427, ce transpune în legislația națională Directiva Consiliului 2001/89/CE pentru controlul pestei porcine clasice;
- H.G. 645 din 19.07.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despagubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli

transmisibile ale animalelor, publicat: 27.07.2010 în Monitorul Oficial Nr. 129-130 art Nr: 730;

- HG nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii, publicat: 19.06.2015 în Monitorul Oficial Nr. 150-159, art Nr: 412;
- Ordinul nr. 34 din 27.02.2006 al MAIA „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”, publicat : 26.01.2007 în Monitorul Oficial Nr. 010 art Nr: 43 Data intrării în vigoare: 26.01.2007;
- Ordinul nr. 51 din 04.03.2015 al ANSA „ Cu privire la aprobarea Normei sanitar - veterinare privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”;
- Ordinul nr. 121 din 25.03.2019 al ANSA cu privire la aprobarea Regulamentului privind metodologia de prelevare, ambalare, identificare și transportare a probelor destinate examenelor de laborator din domeniul sănătății și bunăstării animalelor;
- „Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului” este aprobat anual de către Directorul general ANSA;
- Ordinul nr. 401 din 09.07.2018 al ANSA „GHID privind cerințele de intrare/ieșire în/din exploatarea de animale în caz de suspiciune sau confirmare a bolilor extrem de contagioase la animale”.

2.2. Prevederi pentru domenii specifice sunt specificate în Hotărârea Guvernului nr. 1368 din 19.12.2016 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare veterinare” - Anexa nr.1 „Norma sanitară veterinară privind măsurile de control al pestei porcine clasice”.

CAPITOLUL III COSTURILE COMBATERII BOLII

Cheltuielile financiare cu despăgubirea animalelor ucise în cadrul aplicării măsurilor de control pentru PPC sunt reglementate de H.G. 645/2010 ce stabilește REGULAMENTUL privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării focarelor de boli transmisibile ale animalelor.

În scopul lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor ce implică sacrificarea sau uciderea acestora, se acordă despăgubiri proprietarilor pentru animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate, în afara sumelor recuperate prin valorificarea produselor și subproduselor de la animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate.

Beneficiari de despăgubiri sînt persoanele juridice și fizice proprietari de animale, în cazul în care animalele sînt deținute cu respectarea normelor legale în vigoare cu referire la declararea și înregistrarea obligatorie în Registrul de stat al animalelor și a cerințelor sanitar-veterinare, **inclusiv a celor prevăzute în Anexa nr. 3 la Hotărîrea Guvernului nr. 1368/2016**, care au suportat pagube în urma aplicării acțiunilor de lichidare rapidă a focarelor de boli transmisibile prevăzute în anexa nr.1 la Regulamentul sus-mentionat.

Animalele care fac obiectul despăgubirilor trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- ✓ Să fie deținute cu respectarea normelor sanitar – veterinar în vigoare;
- ✓ Să respecte cerințele de biosecuritate prevăzute în Anexa nr. 3 al Hotărîrii Guvernului nr. 1368/2016;
- ✓ Toate animalele din speciile bovine, ovine, caprine, porcine, cabaline, asini și a descendenților obținuți prin încrucișarea acestora, toate exploatațiile (gospodăriile) în care se întrețin sau se manipulează aceste animale, fie fermă, stîină, tîrg, abator, vor fi identificate și înregistrate în Baza de Date a **Sistemului de Identificare și Trasabilitate a Animalelor (SITA)**, ce constituie Registrul de Stat al Animalelor.

Suma pierderii suportate de proprietar prin sacrificarea, uciderea sau afectarea în alt mod a animalului, la data cînd a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, se stabilește de către o comisie de evaluare, constituită din: reprezentantul direcției raionale/municipale pentru agricultură și alimentație, medicul veterinar oficial din cadrul STSA, primarul localității sau reprezentantul acestuia, cu participarea proprietarului de animale, sau după caz un reprezentant al acestuia.

Fondurile bugetare de urgență se asigură pentru:

- a) în cazul acțiunilor de importanță deosebită ce se întreprind pentru lichidarea rapidă a focarelor de boli transmisibile, prin sacrificarea unor animale și prin alte măsuri ce se impun pentru prevenirea difuzării epizootiilor și pentru apărarea sănătății efectivelor de animale;
- b) sacrificarea unor animale și alte măsuri ce se impun pentru prevenirea epizootiilor și apărarea sănătății efectivelor de animale, în cazul acțiunilor de importanță deosebită prevăzute la lit. a) acestui punct;
- c) plata despăgubirilor ce i se cuvin proprietarului pentru animalele ucise;

În situații determinate de urgențe epizootice, conform Legii 1228 din 27.06.1997 despre „Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului”, se poate apela la fondul de urgență al Guvernului pentru alocări financiare suplimentare în cadrul Fondului pentru combaterea epizootiilor, destinat lichidării focarelor de boală.

În cazul în care este necesar personal auxiliar pe o perioadă determinată, cheltuielile ocazionate de plata manoperei, diurnei, transportului, cazării, ore suplimentare etc, se va face din bugetul local al autorității publice locale în temeiul Legii nr. 397 din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

În anumite situații ANSA în temeiul alin (4) al art. 14 din Legea nr. 221/2007, poate să își asume cheltuielile prevăzute în alineatul anterior.

Costurile cu echipamentele, ustensilele și materialele consumabile pentru intervenții în caz de urgență se face din Fondul pentru combaterea epizootiilor. Se mai suportă din fondul pentru combaterea epizootiilor următoarele activități:

- ✓ Prelevarea de probe suplimentare în cadrul aplicării măsurilor de control al bolii și transportul acestora la laborator;
- ✓ Sacrificarea, transportul carcaselor, transportul și distrugerea materialelor contaminate;
- ✓ Cheltuielile ocazionate de elaborare a programului de intervenție în situații de necesitate și, în general, toate cheltuielile de pregătire a operațiunilor sunt finanțate din fondurile bugetare destinate serviciilor veterinare pentru activități curente;
- ✓ Plata suplimentară pentru salariați (ore suplimentare, angajări temporare, cheltuieli de transport și diurnă);
- ✓ Procurarea echipamentelor și alte materiale de protecție;
- ✓ Costurile privind vaccinarea de urgență (necesitate) a animalelor;
- ✓ Costurile privind operațiunile de curățenie, sanitație, dezinsecție, deratizare.

CAPITOLUL IV LANȚUL DE COMANDĂ

La nivel central (guvernamental), conducătorul Lanțului de Comandă în controlul bolilor la animale este Prim – ministru, președintele Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1340 din 4 decembrie 2001 „*Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova*”, Publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr : 1387.

În cazul confirmării unui focar de pestă porcină clasică pe teritoriul RM, la nivelul Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane se constituie **Centrul Național de Combatere a Bolilor** (CNCB) sub conducerea nemijlocită a Prim –

ministrului, președintele CSE.

La nivel local, prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie Centrele Locale de Combatere a Bolilor (CLCB).

Diagrama Lanțului de Comandă este prezentată în Anexa nr.1

CAPITOLUL V CENTRUL NAȚIONAL DE COMBATERE A BOLILOR (CNCB)

5.1. Atribuțiile CNCB pentru PPC

CNCB funcționează, ca organism interministerial de management, în cadrul Comisiei pentru Situații Excepționale Republicane.

CNCB este responsabil de politica și operațiunile adoptate în combaterea peștei porcine clasice la nivel național și în conformitate cu prevederile normei sanitare veterinare pentru controlul PPC are următoarele atribuții:

- conduce și monitorizează operațiunile centrelor locale de control al bolii;
- definește măsurile de control necesare;
- asigură aplicarea promptă și eficientă a măsurilor prevăzute în baza normativă de control al PPC de către centrele locale de combatere al bolii;
- mobilizează personalul și alte resurse la centrele locale de combatere al bolii;
- menține legătura cu IP CRDV;
- menține legătura cu presa și alte mijloace de informare;
- menține legătura cu organele de poliție pentru a asigura aplicarea măsurilor legale specifice.

5.2. Centrul Național de Combatere a Bolilor (CNCB) are în componență trei unități guvernamentale, după cum urmează:

- ✓ **Unitatea Centrală de Decizie (UCD)**, în această structură intră: Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării regionale și Mediului, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor.
- ✓ **Unitatea Operațională Centrală (UOC)** alcătuită din colaboratori din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență, și care are rol de implementare al deciziilor adoptate în UCD;
- ✓ **Unitatea Centrală de Sprijin (UCS)**, în care intră alte instituții, care pot acorda ajutor, în cazul evoluției unor boli majore la animale.

Diagrama CNCB este prezentată în Anexa nr. 2.

5.2.1. Unitatea Centrală de Decizii (UCD)

Este o structură cu rol de decizie, coordonare și control a CNCB și este compusă din reprezentanți ai ministerelor și ai celorlalte instituții publice centrale desemnate în Comisia pentru Situații Excepționale Republicană.

UCD este condusă de Prim – ministru.

UCD are următoarele atribuții principale:

- a) definirea și stabilirea strategiei de control și de combatere a bolilor;
- b) coordonarea activităților de colaborare dintre autoritățile și instituțiile publice cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență;
- c) emiterea deciziilor și a instrucțiunilor, în condițiile legii;
- d) analizarea informațiilor primite din teritoriu și transmise prin intermediul UOC.

5.2.2. Unitatea Operațională Centrală (UOC) are următoarele atribuții:

- a) centralizarea și evaluarea informațiilor primite din teritoriu și transmiterea lor către UCD;
- b) notificarea internă și internațională a bolii;
- c) transmiterea către centrele locale de combatere a bolilor a deciziilor și a instrucțiunilor emise potrivit legii și urmărirea implementării lor;
- d) verificarea corectitudinii aplicării măsurilor de control și combatere a bolii de către centrele locale de combatere a bolilor;
- e) colaborarea cu autoritățile și instituțiile publice competente la nivel teritorial cu privire la planificarea măsurilor de control și combatere a bolii;
- f) colaborarea cu instituțiile din țările limitrofe și din lume în ceea ce privește combaterea bolilor;
- g) evaluarea experienței a altor state cu privire la combaterea bolilor;
- h) organizarea și realizarea de întruniri în vederea perfecționării, prin schimburi de experiență, a personalului cu atribuții în controlul și combaterea bolilor;
- i) asigurarea sprijinului tehnic de specialitate sanitar-veterinar necesar pentru intervenție în focarele de boală, precum și la punctele de frontieră și dispunerea măsurilor necesare conform competențelor;
- j) alte atribuții legate de controlul și combaterea PPC.

Unitatea Operațională Centrală este condusă de directorul general ANSA.

Adjunctul șefului UOC este șeful Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor din cadrul ANSA.

Sarcinile șefului Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor

- a) stabilește și pregătește întâlnirile, prezentările și misiunile cu FVO și țările terțe în ceea ce privește boala care evoluează în teren;
- b) monitorizează evoluția bolii și în alte țări, după cum este necesar;
- c) se asigură că notificarea internațională inițială este făcută în termen;
- d) ține legătura cu OIE și țările terțe, după notificarea inițială;
- e) participă la întâlnirile CNCB și UCD;
- f) consiliază asupra strategiilor și opțiunilor de combatere și control al bolii;
- g) supervizează și consiliază activitățile în domeniul de ecarisare, dezinfecție și control al mișcărilor;
- h) consiliază conducerea CNCB asupra evenimentelor semnificative;

- i) reactualizează periodic rapoartele pentru CNCB și Cabinetul Prim-ministrului;
- j) participă, din partea Guvernului, la conferințele de presă și dă interviuri în media când este necesar;
- k) se asigură că sunt disponibile resursele de personal și materiale necesare bunei funcționări a CNCB;
- l) se asigură că bunăstarea personalului implicat în combaterea focarelor este respectată.

5.2.3. Unitatea Centrală de Sprijin

Membri:

- ✓ Consultanți și reprezentanți din domenii specifice ale Ministerelor și organizațiilor relevante;
- ✓ Personal administrativ suplimentar.

Sarcini:

- ✓ Comunicarea efectivă și eficientă cu celelalte părți ale CNCB;
- ✓ Asigurarea personalului suplimentar necesar în activitățile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare și dezinfecție;
- ✓ Asigurarea și administrarea resurselor și echipamentelor cu care se intervine în focarele de boală;

CAPITOLUL VI CENTRUL LOCAL DE COMBATERE A BOLILOR (CLCB)

Pentru sprijinirea acțiunilor de luptă împotriva PPC la nivel local, prin dispoziții ale Comisiilor pentru situații excepționale raionale/municipale se constituie CLCB. Acestea reprezintă structura specifică cu responsabilități în combaterea PPC la nivel local. Structura ierarhică este asemănătoare cu a CNCB.

6.1. Responsabilitățile CLCB

- a) implementează strategii de control și combatere în cazul suspiciunii sau confirmării bolii;
- b) efectuează investigații clinice imediate în cazul suspiciunilor de boală;
- c) recoltează și transportă probele către laboratorul de diagnostic, în conformitate cu Manualul de diagnostic pentru PPC;
- d) notifică suspiciunea de boală către ANSA, cât mai curând posibil;
- e) notifică confirmarea de boală către ANSA, cât mai curând posibil;
- f) stabilește zonele de protecție și de supraveghere;
- g) stabilește restricții și eliberează decizii de restricție către deținătorii de animale și a informărilor către restul populației;
- h) închide târgurile de animale din zonele de protecție și supraveghere și monitorizarea mișcărilor de animale și a materialului seminal, ovulelor și embrionilor;

- i) în cazul suspiciunii de boală în raioanele limitrofe, stabilește legături cu CNCB și cu STSA din raionul/municipiul afectat, pentru determinarea demarcării zonelor de protecție și a zonelor de supraveghere comune;

CLCB este condus de Președintele Consiliului Raional/Municipal.

În îndeplinirea sarcinilor, el este asistat de către șeful secției sănătate și bunăstare animală din cadrul STSA ale cărui sarcini sunt următoarele:

- a) Menține lista focarelor de boală, tipurile de exploatații și efectivele de animale pe specii, care au fost și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- b) Monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, uciderea, ecarisarea, curățarea, dezinfectia și repopularea exploatațiilor;
- c) Verifică și compară datele din rapoartele zilnice către CLCB;
- d) Menține o listă a amplasamentelor infectate, a tipurilor de ferme pe specii, la care s-a efectuat ecarisarea, precum și a celor care urmează să fie ecarisate;
- e) Menține o listă a amplasamentelor infectate în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfectie, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- f) Emite note de serviciu, când este cazul.

În componența CLCB, intră:

- **Unitatea Locală de Decizie (ULD)**. Este condusă de Președintele Consiliului Raional sau Municipal, care îl are ca adjunct pe șeful STSA. În componența ULD mai intră: STSA, direcțiile pentru situații excepționale, inspectoratele teritoriale de Poliție, direcțiile agricole, inspectoratele ecologice raionale etc.

- **Unitatea Operațională Locală (UOL)**. Este condusă de șeful subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor care are în componență secția supraveghere sanitar-veterinară și personal auxiliar din cadrul subdiviziunilor instituțiilor implicate în gestionarea situației de urgență.

- **Unitatea Locală de Sprijin (ULS)** se află în subordinea reprezentanților Cancelariei de Stat care răspund la comanda Președintelui Consiliului Raional sau Municipal. Din ULS, fac parte primăriile localităților din raion sau municipiu.

Diagrama CLCB este prezentată în Anexa nr. 3.

6.2. Sarcinile ULD

- a) stabilește planul de acțiune pentru controlul bolii, în conformitate cu prevederile legale și recomandările primite de la UCD și îl aprobă;
- b) identifică mijloacele necesare uciderii și personalul calificat în acest sens;
- c) identifică unitățile pentru incinerarea porcinelor sacrificate și mijloacele de transport către incineratoare sau locurile de îngropare;
- d) în cazul în care nu există capacitate de distrugere a cadavrelor, identifică terenurile adecvate pentru incinerarea/îngroparea animalelor ucise, obținând autorizațiile de mediu necesare acestei activități;

- e) monitorizează implementarea planului de acțiune;
- f) stabilește responsabilități pentru membrii UOL, pe sectoare de activitate;
- g) analizează periodic progresele controlului bolii și eficiența acțiunilor întreprinse, luând măsurile ce se impun în completarea lor;
- h) identifică mijloacele tehnice, utilajul, sursa de carburant etc., necesare intervenției în focar;
- i) accesează fondurile de rezervă ale Guvernului necesare intervenției pentru aplicarea măsurilor de control în focar.

6.3. Sarcinile UOL

UOL se constituie la nivelul STSA, prin Ordin al șefului subdiviziunii și trebuie să cuprindă trei compartimente: **compartimentul epidemiologie, compartimentul aprovizionare cu materiale și compartimentul operativ**, care este constituit din echipele de intervenție în focar. Sarcinile UOL:

- a) stabilește măsurile de control al bolii în exploatațiile infectate în caz de focar:
 - instituirea de restricții asupra exploatațiilor;
 - evaluarea animalelor ce urmează a fi ucise în vederea compensării;
 - uciderea animalelor;
 - distrugerea cadavrelor rezultate;
 - distrugerea furajelor suspecte de contaminare;
 - curățarea și dezinfectia incintelor, spațiilor și a echipamentelor folosite;
 - deratizarea și dezinsecția;
 - introducerea porcilor santinelă;
- b) menține lista focarelor de boală;
- c) identifică exploatațiile cu suine și efectuează recensământul speciilor receptive la PPC diagnosticată în exploatațiile populației sau în exploatațiile comerciale aflate în interiorul zonelor de protecție și supraveghere, precum și în exploatațiile de contact;
- d) efectuează investigația epidemiologică, înregistrează datele colectate cu ocazia investigațiilor epidemiologice, a certificatelor de mișcare emise în perioada anterioară confirmării bolii de către medicii veterinari oficiali (inspectorii raionali), a personalului și a echipamentului folosit etc.;
- e) elaborează hărțile GIS ale zonelor de restricție ale focarului;
- f) alcătuiește echipele de monitorizare ale stării de sănătate ale suinelor și inspectează efectivele de suine din zonele de protecție și supraveghere cât mai curând posibil după confirmarea bolii;
- g) în urma luării deciziei în CNCB sau CLCB privind uciderea animalelor din exploatații, alcătuiește echipele operative și le transmite ordinul de ucidere;
- h) contractează, din personalul existent la nivelul raionului/municipiului echipele necesare de intervenție în teren și monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare, dezinfectie și repopulare a exploatațiilor;
- i) monitorizează datele din rapoartele zilnice transmise către CLCB;

- j) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor, a exploatațiilor cu specii receptive și a efectivelor de animale pe specii, sacrificate/ucise și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- k) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- l) aprovizionează cu materiale de intervenție echipele din focar;
- m) emite proceduri, ordine și instrucțiuni, când este cazul.

Echipe implicate în controlul PPC de la nivelul UOL

Sunt constituite atâtea echipe câte sunt necesare în funcție de mărimea focarului. Numărul de membri din echipă depinde de mărimea exploatației în care sunt aplicate măsurile de control.

a. Comisia de evaluare a animalelor

Au sarcina de a evalua pierderile suferite de proprietar în urma uciderii animalelor în scop de diagnostic, la suspiciune, ori a confirmării bolii.

În componența Comisiei de evaluare intră reprezentantul Direcției raionale/municipale pentru agricultură și alimentație, medicul veterinar oficial din cadrul STSA, primarul localității sau reprezentantul acestuia, cu participarea proprietarului de animale.

Comisia sus-mentionată analizează și aprobă valoarea de înlocuire a animalului în funcție de valoarea genetică, zootehnică, de sex, vârstă, greutate, starea fiziologică, categoria de producție, la prețul pieței la data când a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, și de valoarea unitară medie calculată pe baza sumei totale a despăgubirii pentru animalele ucise.

Procedura de evaluare a animalelor și modul de calculare a despăgubirilor sânt prevăzute în *anexa nr.1 la Regulamentul privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor*, aprobat prin HG Nr. 645 din 19.07.2010 și în cap.12 al Manualului operațional pentru intervenția în focarele de PPA. Lista bolilor transmisibile ale animalelor pentru care se acordă despăgubiri sunt specificate în anexa nr. 1 al Regulamentului sus-menționat.

b. Echipa de efectuare a catagrafiei animalelor

Efectuează un recensământ al tuturor categoriilor de animale din speciile receptive la PPC, înregistrarea numărului de animale care sunt deja moarte, infectate sau care ar putea fi infectate. Informațiile din recensământ trebuie să fie actualizate și furnizate, la cerere și să poată fi verificate la fiecare vizită.

c. Echipele de ucidere

În cazul în care uciderea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe de ucidere alcătuite din

personalul identificat de fiecare subdiviziune teritorială ale ANSA, în cadrul Planului de contingentă adaptat la nivel raional/municipal.

Personalul care ucide animalele, precum și cel care direcționează și conționează animalele trebuie să fie instruit conform prevederilor HG nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii și să dețină competențe în acest sens.

Componenta unei echipe de ucidere este următoarea:

- 1 veterinar care planifică și conduce activitățile de ucidere;
- 1 asistent pentru întocmirea evidențelor animalelor ucise;
- 2-3 persoane pregătite pentru asomarea și uciderea animalelor și care dețin certificat de competență în acest scop;
- 2-4 persoane cu competențe în dirijarea, manipularea și imobilizarea animalelor;
- 4-6 persoane pentru degajarea adăpostului și încărcarea animalelor în mijloacele de transport la fabrica de neutralizare sau la locul de îngropare;

d. Echipa de dezinfectie, dezinfecție și deratizare

În cazul în care dezinfectia, dezinfecția și deratizarea nu se execută cu personal, aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe DDD alcătuite din personalul identificat de fiecare STSA, în cadrul Planului de contingentă adaptat la nivel raional/municipal.

Componenta unei echipe DDD este următoarea:

- 1-3 persoane specializate în activitățile de DDD;
- 2-3 persoane care să supravegheze funcționalitatea dezinfectoarelor rutiere și să asigure schimbul soluțiilor dezinfectante. Acest personal poate face parte din rândul altor structuri administrative (carabinieri, pompieri, armată etc.);

e. Echipa de monitorizare a implementării măsurilor de control

Din această echipă fac parte inspectorii veterinari raional/municipali de la nivelul subdiviziunii teritoriale a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

f. Echipa pentru construcția dezinfectoarelor rutiere

Din această echipă fac parte 4-6 persoane din administrația locală parte a CLCB, cu atribuții în situațiile de urgență (carabinieri, pompieri, armată etc.).

g. Echipa pentru investigația epidemiologică și pentru examinarea clinică a efectivelor din zonele de restricție

Din echipa de examinare clinică a animalelor din zonele de restricție fac parte:

- 1-2 veterinari;
- 1 asistent veterinar pentru înregistrarea datelor.

6.4. Unitatea Locală de Sprijin

ULS are în componență reprezentanți ai primăriilor comunităților afectate și reprezentanți ai celorlalte structuri implicate în controlul bolii la nivel local.

Atribuțiile ULS este să asigure cu personal auxiliar, materiale, mijloace și logistica necesare CLCB pentru a-și îndeplini sarcinile.

CAPITOLUL VII COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

Gestionarea, controlul și eradicarea focarelor de boală solicită răspunsul coordonat al ANSA, împreună cu alte autorități și organisme ale statului, parte componentă a CNCB ori CLCB.

În funcție de mărimea și extinderea focarului, următorii parteneri operaționali vor fi implicați în cooperarea cu ANSA în activitățile de combatere ca răspuns la confirmarea unui focar.

Autoritățile și instituțiile publice implicate în supravegherea, prevenirea și controlul pestei porcine africane sunt Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, Mass-media.

Ministere și organizații guvernamentale cu rol cheie

7.1. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

În condițiile art. 7 din Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, ANSA are următoarele atribuții și responsabilități:

- să informeze crescătorii de porcine privind evoluția pestei porcine clasice în lume, precum și măsurile ce trebuie aplicate pentru prevenirea apariției bolii pe teritoriul RM;
- să elaboreze și să promoveze Programul de supraveghere, prevenire și control al pestei porcine clasice în RM;
- să elaboreze și actualizeze procedurile specifice privind prevenirea, combaterea și controlul pestei porcine clasice la porci domestici și mistreți;
- să monitorizeze, evalueze și gestioneze datele privind evoluția pestei porcine clasice;
- să aloce și să elibereze fondurile necesare achiziției echipamentelor și materialelor necesare testării în laborator a probelor recoltate pentru diagnosticul de laborator și să asigure respectarea termenelor de diagnostic, pentru identificarea precoce a virusului pestei porcine clasice;
- să reactualizeze periodic analiza de risc, în funcție de evoluția epizootică a pestei porcine clasice în lume și în țările vecine;

- să reactualizeze, atunci când este cazul, Planul de contingență pentru pesta porcină clasică, aprobat prin prezentul Ordin;
- să inițieze măsurile de control la confirmarea oficială a pestei porcine clasice;
- să solicite, în situația creșterii gradului de risc sau a confirmării oficiale a PPC, întrunirea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, constituită potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1340 din 04.12.2001, în vederea convocării CNCB;
- să coordoneze implicarea autorităților publice, în scopul fortificării acțiunilor de prevenire a răspândirii virusului PPC pe teritoriul RM;
- să asigure sau să efectueze demersuri pentru identificarea resurselor umane, a resurselor financiare și a materialelor pentru implementarea măsurilor de control al bolii;
- să monitorizeze măsurile de control aplicate în focar;
- să asigure aplicarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare pentru uciderea animalelor;
- să monitorizeze aplicarea măsurilor de ecarisare în focar;
- să asigure notificarea PPC organismelor internaționale de profil și să raporteze stadiului de aplicare a măsurilor de combatere a bolii;
- să solicite, în funcție de modificarea situației epidemiologice veterinare, întrunirea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova ori de câte ori este necesar, pentru dispunerea de măsuri privind mobilizarea forțelor de intervenție necesare aplicării măsurilor de control al bolii prevăzute de legislația în vigoare;
- să informeze călătorii, la punctele de trecere a frontierei de stat, cu privire la unele restricții sanitar-veterinare dispuse ca urmare a evoluției bolii.

7.2. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului

MADRM este structura administrativă publică pentru protecția și îmbunătățirea mediului în Republica Moldova. La nivel raional/municipal, politica MADRM este implementată prin Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului.

Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului au rolul cheie de a autoriza activitățile cu impact potențial asupra mediului și de a asigura conformarea cu prevederile legale.

În timpul focarelor de boală, Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului vor conlucra cu autoritățile locale veterinare, acordând sprijin pentru minimalizarea impactului pe care îl au activitățile de eradicare a unui focar asupra mediului și vor identifica soluții pentru ecarisarea alternativă, acolo unde metodele de ecarisare convenționale nu pot fi aplicate.

MADRM și Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului au următoarele sarcini:

- a) să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- b) să acorde consultanță CNCB și CLCB, în special în ceea ce privește opțiunile de distrugere a cadavrelor în zona de interes, prin îngropare, sau prin ardere, apoi îngropare;
- c) să identifice și să aprobe terenuri de pe raza raionului/municipiului care pot servi neutralizării alternative;
- d) să stabilească terenurile și a suprafețelor unde pot fi desfășurate acțiuni de denaturare a dejecțiilor și gunoiiului și/sau oricaror alte materiale contaminate;
- e) să execute analiza de risc, acolo unde este cazul, privind impactul activităților de recuperare a terenurilor folosite pentru îngroparea cadavrelor și deversarea apelor reziduale rezultate în urma combaterii focarului;
- f) să consilieze în probleme privind prevenirea poluării în urma operațiunilor de curățare și dezinfecție;
- g) să monitorizeze impactul pe care îl au activitățile de control al focarelor de boală asupra mediului;
- h) să sancționeze încălcarea prevederilor legale privind protecția mediului, prevenirea riscurilor și limitarea amenințărilor de ordin ecologic, respectiv poluarea resurselor de apă, a aerului, diminuarea fertilității solului în timpul activității de control al focarelor de boli majore;
- i) să controleze activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, și să aplice sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului;
- j) să controleze modul de respectare a legislației de mediu privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- k) să urmărească respectarea condițiilor din autorizația de mediu în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- l) să elaboreze și să prezente **Guvernului**, în termene proximale, propuneri de perfecționare a cadrului normativ necesar eficientizării combaterii și eradicării focarelor de pestă porcină clasică;
- m) să aplice și să gestioneze vînarea mistreților și răpitorilor cu păr (vulpi, șacali);
- n) să participe la amenajarea spațiilor necesare și în număr suficient, destinate prelucrării primare a vînatului, dotate corespunzător, astfel încît să asigure cerințele minime de igienă și biosecuritate;
- o) să identifice toate exploatațiile unde sînt crescuți mistreți în captivitate și stabilirea legalității funcționării acestora;

- p) să inspecteze domeniile din gestiune în scopul depistării cadavrelor de mistreți;
- q) să testeze, în comun cu ANSA, mistreții vânați sau găsiți morți în scopul depistării prezenței virusului pestei porcine clasice.

În timpul evoluției focarelor de boală, Inspecțiile teritoriale pentru protecția mediului vor furniza, acolo unde este cazul, persoane de legătură cu nivelele de legătură strategic (ANSA), tactic (CNCB) și operațional (CLCB).

7.2.1. Agenția „Moldsilva”

- pune la dispoziția ANSA catagrafia mistreților, cota de recoltă stabilită, precum și situația mistreților vânați sau identificați morți din fondurile cinegetice;
- notifică ANSA, în regim de urgență, cu privire la creșterea mortalității și morbidității la mistreți, precum și cu privire la modificările intervenite în comportamentul acestora.

7.3. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

Să participe, împreună cu **Serviciul Vamal**, în controale la toate punctele de trecere a frontierei de Stat, în vederea identificării în bagajele călătorilor a produselor de origine animală, a căror introducere în Republica Moldova este interzisă, iar în cazul depistării acestora se vor confisca și se vor denature.

Să organizeze, în comun cu **ANSA**, operațiuni destinate depistării transportării ilicite de animale și produselor acestora.

Să reglementeze traficul transportului, însoțirea acestuia la transportarea cadavrelor spre locul de neutralizare, precum și aplicarea restricțiilor privind circulația produselor provenite de la suine în zonele de restricție stabilite.

Să combată, împreună cu **APL și ANSA**, comerțul stradal neautorizat și organizarea de târguri de animale neautorizate.

Să participe la operațiunile de nimicire a mistreților și răpitorilor cu păr (vulpi, șacali) din raioanele țării afectate de PPC, aplicând metode speciale.

Să acorde **autorităților administrației publice locale, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență**, suportul și logistica necesară aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de PPC.

Ministrul Afacerilor Interne este parte a CNCB. Structurile lui teritoriale asigură paza obiectivelor și sprijină autoritățile în aplicarea măsurilor de control al PPC.

Din Ministerul Afacerilor Interne fac parte:

7.3.1. Inspectoratul General de Poliție și Departamentul Trupelor de Carabinieri

Rolul forțelor de poliție și carabinierii în combaterea focarelor de boală este de a menține ordinea publică și de a proteja personalul veterinar în timpul aplicării măsurilor de control, acolo unde proprietarul se opune intervenției. Implicarea este dependentă de severitatea și de natura cerințelor.

Sarcinile forțelor de poliție și ale carabinierilor sunt:

- să participe la întrunirile CNCB/ CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- să conlucreze strâns cu autoritățile locale pentru a controla mișcările de animale și pentru respectarea restricțiilor în zonele de control a bolii, stabilite de CLCB;
- să furnizeze consultanță autorităților veterinare în gestionarea și coordonarea incidentelor majore;
- să supravegheze, în colaborare cu autoritățile locale, respectarea restricțiilor asupra mișcărilor de animale în zonele de protecție și de supraveghere;
- să furnizeze sprijin în urgențe, în mod special la obținerea permisului de acces în exploatații (ferme/curți);
- să participe la instalarea barierelor pe drumurile de acces, acolo unde restricțiile o cer;
- să gestioneze perturbările liniștii publice ce pot apărea la locurile de neutralizare a cadavrelor și de impunere a restricțiilor de mișcare a animalelor;
- să ajute la oprirea și verificarea în trafic a legalității și respectarea prevederilor HG nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004;
- să participe la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului, ca metodă alternativă și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii.

7.3.2. Poliția de Frontieră

Rolul Poliției de Frontieră în evoluția focarelor de boli majore este:

- să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile efectuate în focarul de boală;
- să controleze, la punctele de trecere ale frontierei de stat, legalitatea și circulația transporturilor de animale susceptibile, precum și mărfurile alimentare interzise din bagajele călătorilor;
- să comunice autoritățile veterinare locale sau centrale informații referitoare la descoperirea cadavrelor de mistreți ori a unei populații de mistreți cu un comportament modificat, care poate fi determinat de boală, despre care au luat cunoștință pe timpul executării misiunilor de supraveghere a frontierei RM;
- să comunice autoritățile veterinare locale sau centrale informații referitoare la mișcările mistreților peste frontieră, despre care au luat cunoștință pe timpul executării misiunilor de supraveghere a frontierei RM.

7.3.3. Serviciul Protecție Civilă și Situații Exceptionale (SPC și SE) și Direcțiile raionale/municipale pentru Situații Exceptionale

Sarcinile SPC și SE și a structurilor subordonate în controlul bolilor majore sunt:

- participă la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile adoptate în focarul de boală;
- coordonează acțiunile angajaților proprii (DSE, pompieri etc) implicate în managementul situațiilor de urgență;
- asigură logistica intervenției structurilor proprii și pune la dispoziția altor structuri tehnică, materiale și echipamente, dacă le deține;
- contribuie la construirea și supravegherea filtrelor de dezinfecție rutiere;
- participă la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului și ia măsuri pentru a preveni eventualele incendii;
- asigură alte operațiuni din categoria „situațiilor de urgență” identificate în cadrul CLCB, ca necesare în controlul bolii.

7.4. Ministerul Apărării

- să participe, prin reprezentanți, la ședințele CNCB, respectiv ale CLCB;
- să asigure sprijinul acțiunilor desfășurate pentru controlul PPC, cu resurse umane și materiale, respectând prioritatea misiunilor de bază ale structurilor cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență.

7.5. Ministerul Economiei și Infrastructurii

- să asigure, în comun cu APL și ANSA, instituirea punctelor de dezinfecție și filtrelor sanitare pe drumurile publice aflate în administrația acestora;
- să asigure, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, semnalizarea corespunzătoare a punctelor de dezinfecție, în conformitate cu prevederile Regulamentului circulației rutiere;
- să asigure, la solicitarea ANSA, în comun cu MAI, redirecționarea unităților de transport pe alte trasee, în scopul evitării traversării localităților infectate cu virusul PPC și ulterioara diseminare a acestuia.

7.6. Ministerul Finanțelor

- să asigure suplinirea bugetului ANSA, cu surse financiare egale cu sumele cheltuite pentru eradicarea și combaterea focarelor de boală înregistrate;
- să asigure suplinirea bugetului ANSA cu surse financiare destinate despăgubirilor ce urmează a fi achitate proprietarilor de porcine care au fost ucise în scopul eradicării focarelor de pestă porcină clasică;
- să acorde APL mijloacele financiare necesare aplicării măsurilor de combatere și eradicare a focarelor de boală.

7.6.1. Serviciul Vamal

- să asigure informarea călătorilor la punctele de trecere a frontierei de stat, cu privire la restricțiile sanitar – veterinaare dispuse ca urmare a evoluției bolii;
- să efectueze, prin intermediul autorităților administrative subordonate și în colaborare cu instituțiile subordonate Ministerului Afacerilor Interne, controale oficiale la punctele de trecere a frontierei de stat, în care nu sunt organizate posturi de control sanitar – veterinar și fitosanitar, în vederea identificării în bagajele personale ale călătorilor a produselor de origine animală a căror introducere în Republica Moldova este interzisă.

7.7. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

- să organizeze prin intermediul direcțiilor de învățământ, la orele de dezvoltare personală discuții cu elevii despre pericolul PPC.

7.8. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

- să asigure informarea țărilor partenere despre restricțiile de import pentru prevenirea introducerii PPC pe teritoriul RM impuse de ANSA;
- să identifice posibilitatea atragerii fondurilor și proiectelor externe necesare profilaxiei și combaterii PPC.

7.9. Autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea

Sunt parteneri operaționali în răspunsul la focarele de boală, ca unități locale de sprijin. APL joacă un rol cheie în întărirea și implementarea strategiilor de control al bolii și sunt implicate în accesul rapid la resursele locale (echipamente), de asemenea, joacă un rol semnificativ în furnizarea de sprijin pentru educarea populației la nivel local.

În timpul unui focar, primăriile locale vor asista UOL cu personal, vehicule, logistică și spații, la solicitarea CLCB. Nivelul asistenței va depinde de circumstanțele locale și de presiunile care pot apărea.

Sarcina APL este să:

- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale la instalarea semnelor și panourilor de avertizare pe căile de acces din zonele de protecție și de supraveghere și în jurul fermelor/curților unde boala a fost confirmată. Aceste afișe se vor instala și pe drumurile ce delimitează granițele zonelor de protecție și de supraveghere;
- participe la evaluarea animalelor, în vederea despăgubirii acestora;
- acorde sprijin, în cazul neutralizării alternative a teritoriului, prin identificarea și punerea la dispoziție a terenurilor pentru incinerare/îngropare;
- pună la dispoziție utilajele și să sprijine cu personal activitățile referitoare la încărcare, săpare, astupare etc. ce se pot ivi în activitatea de neutralizare alternativă;

- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale în sprijinirea activităților de pază a obiectivelor, dacă este cazul.

7.10. Mass-media

7.10.1. Presa scrisă

- să publice articole despre recunoașterea peștei porcine clasice, răspândirea, sursele de infectare, căile de transmitere, măsurile de profilaxie a bolii.

7.10.2. Compania Teleradio-Moldova și Consiliul Coordonator al Audiovizualului

- să monteze și difuzeze spoturi video și audio în scopul informării populației despre riscul peștei porcine clasice.

CAPITOLUL VIII GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI (GNE) PENTRU PPC

8.1. Sarcini ale GNE

GNE reprezintă un organism cu rol consultativ, alcătuit din experți în domeniul legislației naționale și europene privind combaterea bolilor majore.

Experții din GNE pot fi recrutați din rândurile experților privați în combaterea bolilor, ori, dacă acest lucru nu este posibil, din rândul experților din administrația veterinară centrală și de la nivelul raioanelor/municipiilor care au o bogată experiență în controlul bolilor.

GNE se constituie prin Ordin al Directorului general al ANSA și se întrunește ori de câte ori este necesar în timpul evoluției unui focar sau caz, ori în perioada de liniște epidemiologică.

Atribuțiile Grupului Național de Experți:

- Să asigure expertiză în domeniile solicitate și să sprijine ANSA în activitățile de pregătire pentru abordarea situațiilor de urgență;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL în ceea ce privește conduita de intervenție și metodele de abordare a focarului de boală, în funcție de extinderea acestuia și de realitatea din teren;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la stabilirea zonelor de restricție (protecție și supraveghere) și a amplasării punctelor de dezinfecție pe drumurile de acces către exploatații;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la metodele cele mai potrivite referitoare la ucidere și la eliminarea – neutralizarea cadavrelor;
- Să analizeze datele obținute din investigațiile epidemiologice și să ajute la stabilirea sursei de infecție a bolii.

8.2. Componenta Grupului Național de Experți pentru PPC

- Directorul general adjunct pe compartimentul sanitar-veterinar, ANSA;
- Șeful Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Inspector principal din cadrul Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Inspector principal din cadrul Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor, ANSA;
- Directorul adjunct al IP CRDV;
- Șeful secției virusologie, IP CRDV;
- Șeful secției recepție probe și morfopatologie, IP CRDV;
- Șeful Catedrei clinică II din cadrul facultății Medicină Veterinară, Universitatea Agrară de Stat;
- Șeful secției supraveghere sanitar – veterinară din cadrul STSA, unde a fost confirmată boala.

CAPITOLUL IX RESURSE

9.1. Resurse de personal

În controlul focarelor de boală, este necesară dislocarea rapidă de personal și de echipamente spre CLCB din raionul/municipiul unde evoluează focarul.

La nivelul UOL a CLCB trebuie să se mențină o listă a personalului veterinar și administrativ care poate fi contactat la momentul suspiciunii sau confirmării unui focar de boală.

Lista trebuie să includă tot personalul calificat și experimentat în controlul bolilor, din cadrul raionului/municipiului, cu datele de contact ale fiecăruia.

Subdiviziunile teritoriale ANSA au obligația să înființeze o linie telefonică de sprijin disponibilă pentru public, pentru anunțarea suspiciunilor de boală.

Numărul de persoane care operează în fiecare CLCB, atunci când PPC este confirmată, va fi dictat de numărul de focare și de mărimea zonelor de restricție.

Personalul CLCB va include:

- personal administrativ de la nivelul raionului și STSA;
- inspectori veterinari oficiali instruiți în managementul situațiilor de urgență din domeniul sanitar veterinar, în cazul apariției PPC;
- medici veterinari de liberă practică împuterniciți, instruiți în diagnosticul bolilor pe specii, cu competențe în ucidere, măsuri de biosecuritate și alte proceduri ce se aplică în zonele de control, operațiunile de control a mișcării animalelor în teritoriu și alte restricții;

- personal tehnic auxiliar la nivelul CLCB, având competențe în diverse operațiuni (exemplu: evaluarea animalelor, ucidere, proceduri DDD care se execută în curțile infectate, și operațiuni privitoare la controlul mișcărilor);

În cazul în care se consideră că personalul de la nivelul STSA nu este în număr suficient pentru activitățile de combatere (inspectorii veterinari oficiali și medicii veterinari de liberă practică împuterniciți și personal tehnic ajutător), ANSA va detașa, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, personal suplimentar de specialitate care lucrează în STSA din alte raioane/municipii, ori în alte structuri (medici și personal tehnic din abatoare), care să efectueze activitățile de combatere necesare, în funcție de amploarea evenimentului epidemiologic.

Lista persoanelor de contact responsabile de instituirea Centrului local de combatere a bolii este stipulată în **anexa nr. 4** a prezentului plan de contingență.

9.2. Resurse de echipament și materiale

Haine de protecție, echipament pentru contenția porcilor, truse de necropsie pentru examinarea *post-mortem* și pentru colectarea probelor pentru diagnostic, echipament pentru uciderea efectivelor, echipamente pentru colectarea probelor de sânge, pentru curățare și dezinfecție, etc. sunt specificate în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de PPC, **cap. 17 „Lista materialelor și a echipamentelor necesare în gestionarea focarului”**.

La nivel local, CLCB trebuie să aibă acces imediat și să poată procura rapid echipamentele de protecție și facilitățile materiale care să asigure implementarea întregului set de măsuri pentru controlul bolilor.

O parte din aceste echipamente și materiale va fi stocată pentru cazuri de necesitate la nivelul STSA, iar restul trebuie să poată fi achiziționat rapid, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare privind achizițiile din surse publice sau private.

CAPITOLUL X

PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND DEPOPULAREA EXPLOATAȚIILOR

În conformitate cu prevederile HG nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar - veterinară privind protecția animalelor în momentul uciderii (care transpune Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1099/2009, privind protecția animalelor în momentul uciderii), este prevăzut ca, înainte de depopularea exploatațiilor, fiecare autoritate competentă responsabilă de o operație de depopulare să stabilească un plan de acțiune – intervenție, atât pentru a asigura respectarea normelor prevăzute în sus-numita Normă sanitar – veterinară, cât și pentru a stabili ordinea activităților pentru asigurarea deplinei eficiențe în depopularea efectivelor. Acest plan de acțiune asigură coordonarea întregii activități de o manieră previzibilă și eficientă.

Necesitatea planului de acțiune este stipulată, de asemenea, și de prevederile Codului de Sănătate al Animalelor Terestre al OIE, Capitolul 7.6, art. 7.6.4. (Considerații în planificarea uciderii umane a animalelor).

Planul de depopulare este, la rândul lui, parte a unui plan mai larg de acțiune privind intervenția în focar, ce este elaborat la nivelul UOL a CLCB și supus discuției și aprobării în plenul CLCB.

În elaborarea planului pentru depopularea exploatațiilor, este esențial ca metoda de ucidere aleasă să fie sigură, ușor de aplicat și să ofere garanția că toate animalele sunt ucise rapid și fără durere.

Scopul planului de depopulare este:

- a) să asigure că activitățile de depopulare sunt efectuate corespunzător;
- b) să asigure depopularea fermei în mod rapid și eficient;
- c) să respecte cerințele de siguranța pentru protecția oamenilor care participă la depopulare;
- d) să respecte cerințele de ucidere a animalelor în condiții de siguranță și bunăstare;
- e) să confere siguranța că ferma este gata pentru repopulare la încheierea aplicării măsurilor de control.

Planul de depopulare trebuie să cuprindă:

- a) obiectivele și scopul activităților de depopulare;
- b) numărul adăposturilor, specia și numărul de animale care trebuie ucise;
- c) metodele de asomare și ucidere, condițiile de utilizare, parametrii cheie (cantitate substanță, timp expunere etc);
- d) echipamentul, personalul și materialele necesare;
- e) ordinea depopulării, ținând cont de vârsta și starea fiziologică a animalelor;
- f) numărul și componența echipelor de ucidere;
- g) șeful operațiunii de depopulare;
- h) seful întregii operațiuni de aplicare a măsurilor de control în focar;
- i) planificarea timpului necesar depopulării;
- j) locurile de ucidere a animalelor;
- k) planificarea timpului necesar derulării fiecărei activități;
- l) planificarea dezinfecției în adăposturi;
- m) aspecte speciale referitoare la respectarea biosecurității și a unor aspecte de mediu (dacă este cazul);
- n) previzibilitatea limitărilor/problemelor care ar putea apărea în timpul activităților de depopulare.

Planul de acțiune va fi aprobat în plenul CLCB și va fi comunicat:

- a) tuturor partenerilor operaționali care contribuie la combaterea focarului, pentru a fi strict respectat;
- b) proprietarului exploatației/agentului comercial unde s-au instituit restricțiile;
- c) ANSA spre informare și pentru monitorizarea activităților de combatere.

CAPITOLUL XI LABORATOARE DE DIAGNOSTIC AL PPC

Examenele de laborator pentru diagnosticul pestei porcine clasice se vor efectua de către IP Centrul Republican de Diagnostic Veterinar (CRDV) al Republicii Moldova, situat în Chișinău, str. Murelor 3.

I.P. CRDV asigură colaborarea cu Laboratorul Internațional de Referință pentru Pesta Porcină Clasică: Institut für Virologie, der Tierärztlichen Hochschule Hannover, Bü17, D-30559 Hannover, Germany.

În cazul în care capacitatea de diagnostic a I.P. CRDV, Directorul general al ANSA va asigura afluirea probelor la un alt laborator internațional de diagnostic acreditat pentru pesta porcină clasică, în scopul diagnosticului bolii.

CAPITOLUL XII PROCEDURI DE INSTRUIRE PENTRU SERVICIILE VETERINARE

Vor fi realizate de către specialiști în domeniul controlului bolilor de la nivel central sau local și se va adresa personalului din administrația de profil, celui sanitar veterinar și auxiliar implicat în punerea în aplicare a planului de contingentă pentru pesta porcină clasică. Acest personal trebuie instruit periodic cu privire la procedurile specifice ce urmează a fi aplicate.

Instruirea trebuie să cuprindă două nivele:

- a) instruirea grupurilor de experți;
- b) instruirea întregului personal implicat în combaterea PPC;

Cursurile de instruire se efectuează după un program elaborat care include:

- a) prezentarea bolii (aspecte clinice, lezionale, epidemiologice, profilaxie și combaterea bolii, inclusiv ancheta epidemiologică);
- b) aspecte privind intervenția în focarele de boală, stabilirea zonelor de restricție, ancheta epidemiologică, uciderea ecarisarea, procesarea deșeurilor, activității de screenig, proceduri de trasabilitate, dezinfecție, comunicare;
- c) modul de notificare a bolii;
- d) realizarea publicității și implementarea mijloacelor specifice de avertizare a populației etc.

Exercițiile de simulare și instruirile pot fi organizate la nivel:

- a) local, pentru instruirea personalului de pe teritoriul unui raion/municipiu;
- b) regional, pentru instruirea personalului mai multor raioane din aceeași regiune;
- c) național, pentru instruirea personalului din întreaga țară.

Organizarea exercițiilor naționale și regionale revine în sarcina ANSA, iar a celor locale revine STSA.

Planul de contingență și manualul operațional pentru PPC vor fi reactualizate, în funcție de deficiențele de aplicare descoperite în timpul instruirilor și de modificările în structura Lanțului de Comandă, ori de câte ori este necesar.

La nivel local, Planul de contingență și manualul operațional pentru PPC vor fi reactualizate ori de câte ori intervin modificări în structura Lanțului de Comandă și a personalului implicat.

CAPITOLUL XIII

PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

ANSA are obligația întocmirii programelor de instruire și a exercițiilor de simulare la sfârșitul anului în curs, pentru anul ce urmează și să organizeze și să monitorizeze desfășurarea acestor activități.

Personalul veterinar implicat în combaterea bolilor din STSA și din APL cu rol în controlul bolilor trebuie instruit periodic, prin sesiuni de instruire și prin exerciții de simulare în timp real și în sală.

Conform prevederilor europene în vigoare referitoare la combaterea bolilor, pentru pregătirea reacției la urgențele determinate de evoluția bolilor majore, trebuie organizate de către autoritatea competentă centrală:

- a) instruirii/seminarii privind epidemiologia (semnele clinice, investigația epidemiologică) și metodele de control al bolilor;
- b) exerciții de simulare în sală, exersare de anumite proceduri sau alerte, organizate de una/două ori pe an;
- c) activități de formare în tehnicile de comunicare, cu scopul de a organiza campanii de sensibilizare privind apariția epizootiilor curente, adresate autorităților, exploatațiilor și medicilor veterinari;
- d) exerciții de simulare în timp real, în teren, pentru testarea aplicabilității planurilor de contingență elaborate de către autoritatea competentă centrală.

Autoritățile competente raionale/municipale vor informa ANSA despre toate instruirile organizate în domeniu, pe plan local. Evidențele instruirilor trebuie

păstrate de către autoritatea competentă centrală și vor fi prezentate misiunilor de audit în acest domeniu.

Personalul veterinar din LNR trebuie să urmeze, de asemenea, cursuri de instruire periodice sau să participe la teste inter-laboratoare cel puțin o dată pe an.

Personalul veterinar din laborator trebuie să fie instruit cu privire la noile echipamente pentru laboratoare și la testele de diagnostic pentru PPC. Organizatorii instruirii, trebuie să întocmească dosarele după care au fost organizate instruirile, cu semnătura de prezență a personalelor instruite.

CAPITOLUL XIV

PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI ȘI A FACTORILOR DE DECIZIE

Atât în timp de liniște epidemiologică, cât și în perioadele de evoluție a bolii, autoritatea competentă centrală și structurile deconcentrate din teritoriu trebuie să informeze și conștientizeze fermierii, factorii de decizie și publicul prin:

- a) comunicate de presă privind situația bolilor majore care evoluează în Europa în țările vecine și în lume, în scopul conștientizării și al pregătirii acestora pentru situațiile de urgență generate de evoluția bolilor majore la animale;
- b) afișarea în locuri publice de material informativ referitor la bolile cele mai probabile de a evolua în teritoriu;
- c) tipărirea de broșuri informative și răspândirea lor printre fermieri, cu ajutorul medicilor veterinari oficiali, medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și a primăriilor locale;
- d) anunțuri în media și pe internet;
- e) ședințe informative publice pentru publicitate intensivă la acutizarea bolii.

Modelele de afișe, dispoziții și anunțuri care vor circula vor fi cele recomandate sau parte a Manualelor Operaționale pentru fiecare boală ori grup de boli asemănătoare.

ANSA trebuie să prevadă în bugetul anual fonduri pentru tipărirea de materiale informative.

Atunci când există un risc mărit privind evoluția bolilor în țările terțe din jurul RM, Guvernul va iniția o campanie de informare a populației asupra acestui aspect, precum și a riscului pentru Moldova, prin intermediul mass-media – TV și articole în presa scrisă, la solicitarea scrisă a ANSA.

În timpul evoluției unor focare de boli majore, ANSA are obligația înființării unei linii telefonice de urgență la nivel central și raional/municipal la care se pot solicita/oferi informații cu privire la boali și evoluția acestora.

Crescătorii vor fi anunțați prin media că vor primi despăgubiri pentru animalele bolnave găsite în exploatații, pentru a stimula anunțarea cazurilor de boală.

ANSA are obligația menținerii pe pagina de web a Planului Național de Contingență pentru PPC bolile specificate în forma personalizată (lanțul de comandă și rezervele de personal, materiale și echipamente) și va avea obligația transmiterii lui spre informare tuturor structurilor administrative deconcentrate ale CLCB raional/municipal.

CAPITOLUL XV ELIMINAREA CADAVRELOR

Uciderea animalelor și eliminarea carcaselor în cazul izbucnirii unui focar al unei boli majore se va face cât mai rapid posibil, pentru a împiedica răspândirea bolii în exploatațiile de contact.

Eliminarea carcaselor se poate face prin două metode:

- a) Convențional (prin neutralizarea în unități specializate);
- b) Alternativ, acolo unde este depășită capacitatea de neutralizare a cadavrelor sau unde condițiile epidemiologice o impun, pot fi folosite metode alternative de eliminare a cadavrelor, ca incinerarea și îngroparea.

Dacă se hotărăște folosirea unor metode alternative de eliminare, trebuie mai întâi să fie consultată Autoritatea Locală pentru Protecția Mediului, cu privire la locurile potrivite ce vor fi folosite și să se obțină aprobarea acesteia și a primăriei locale.

Toate CLCB au sarcina de a identifica, în perioada de liniște epidemiologică, terenurile de pe raza raionului/municipiului care corespund cerințelor pentru eliminarea alternativă a cadavrelor și să comunice lista lor către ANSA.

Atunci când folosește metode alternative de neutralizare, ANSA trebuie să informeze Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (OIE) despre:

- a) Recurgerea la posibilitățile prevăzute mai sus cu privire la materiile de risc;
- b) Zonele clasificate ca fiind “zone îndepărtate”, în scopul aplicării prevederilor respectivului articol și motivele acestei clasificări.

Descrierea metodelor de ucidere și de distrugere a carcaselor este cuprinsă în procedurile din Manualul Operațional pentru PPC.

Detalii privitoare la amplasarea și marcarea acestor locuri pot fi consultate în Manualul Operațional pentru PPC.

CAPITOLUL XVI

VACCINAREA CONTRA PESTEI PORCINE CLASICE

În Republica Moldova nu se practică vaccinarea preventivă contra PPC.

În cazul în care pesta porcină clasică a fost confirmată și există pericolul extinderii bolii în zona de protecție sau chiar în zona de supraveghere, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor poate introduce în aceste zone vaccinarea de necesitate (urgentă) contra pestei porcine clasice.

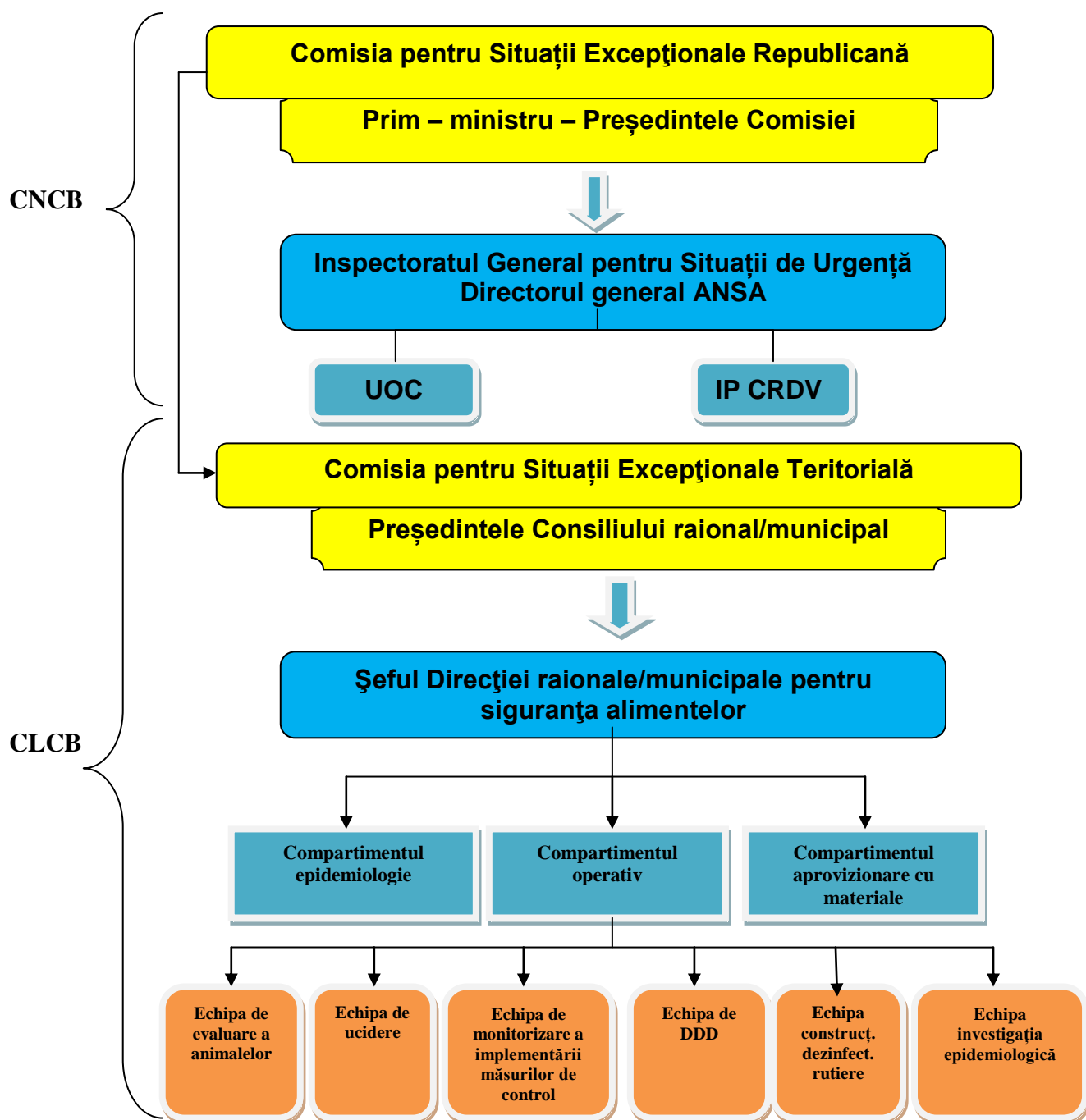
Dacă pesta porcină clasică a fost confirmată la mistreți, iar datele epizootologice disponibile demonstrează că aceasta poate să se răspândească, se purcede la vaccinarea mistreților, conform procedurilor și prevederilor stabilite la pct. 56 al Normei sanitare veterinare pentru controlul PPC.

Dacă zona de vaccinare se află în apropierea teritoriului unui stat vecin în care, de asemenea, se aplică măsuri pentru eradicarea pestei porcine clasice la porcii sălbatici, trebuie asigurată concordanța între planul de vaccinare și măsurile aplicate în acest stat.

A N E X E:

Anexa nr. 1
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
pesta porcină clasică

Diagrama Lanțului de Comandă

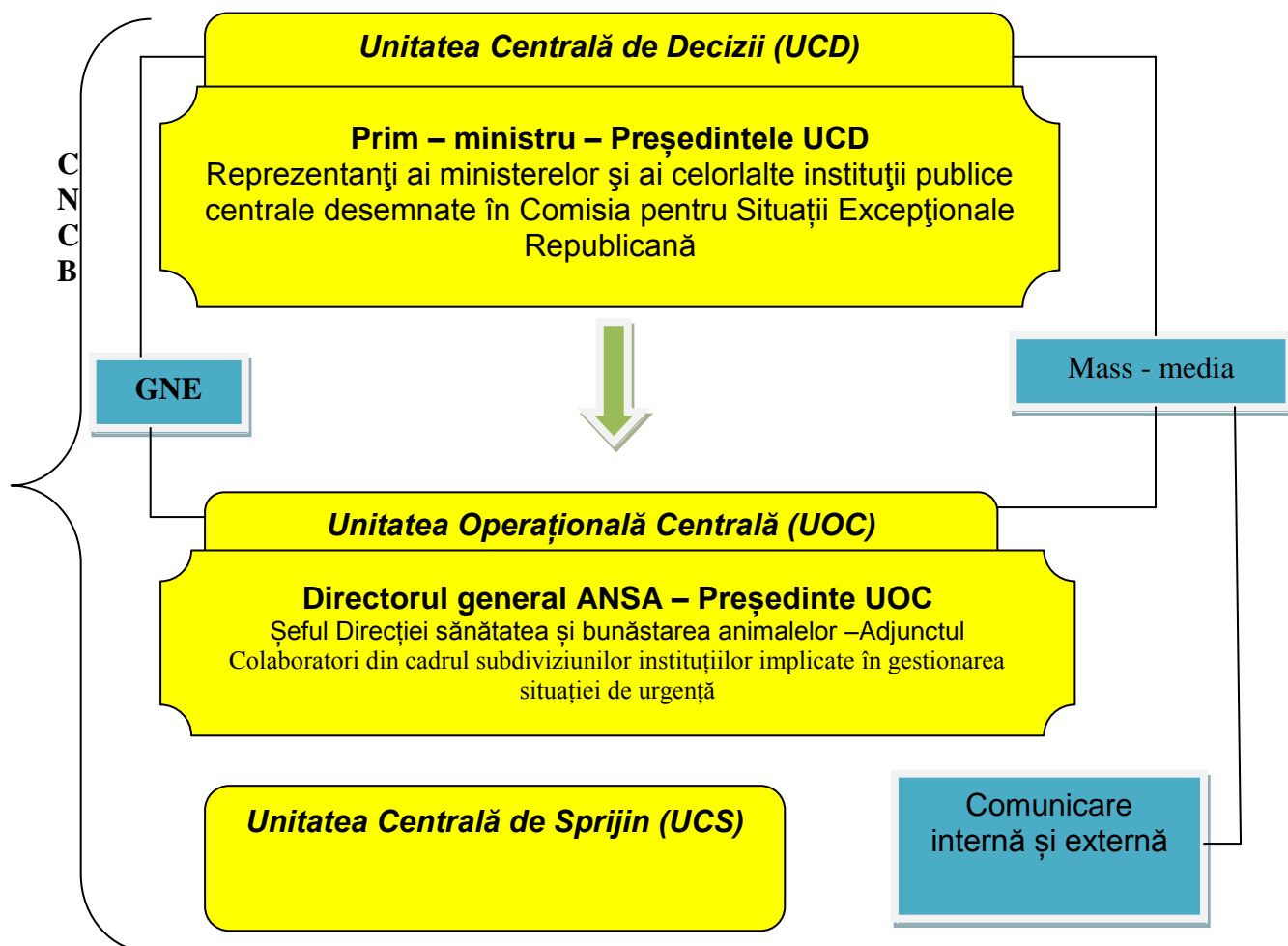

Notă:

UOC – Unitatea Operațională Centrală
DDD – Dezinfecție, dezinfecție, deratizare

Anexa nr. 2
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
pesta porcină africană

Diagrama Centrului Național de Combatere a Bolii

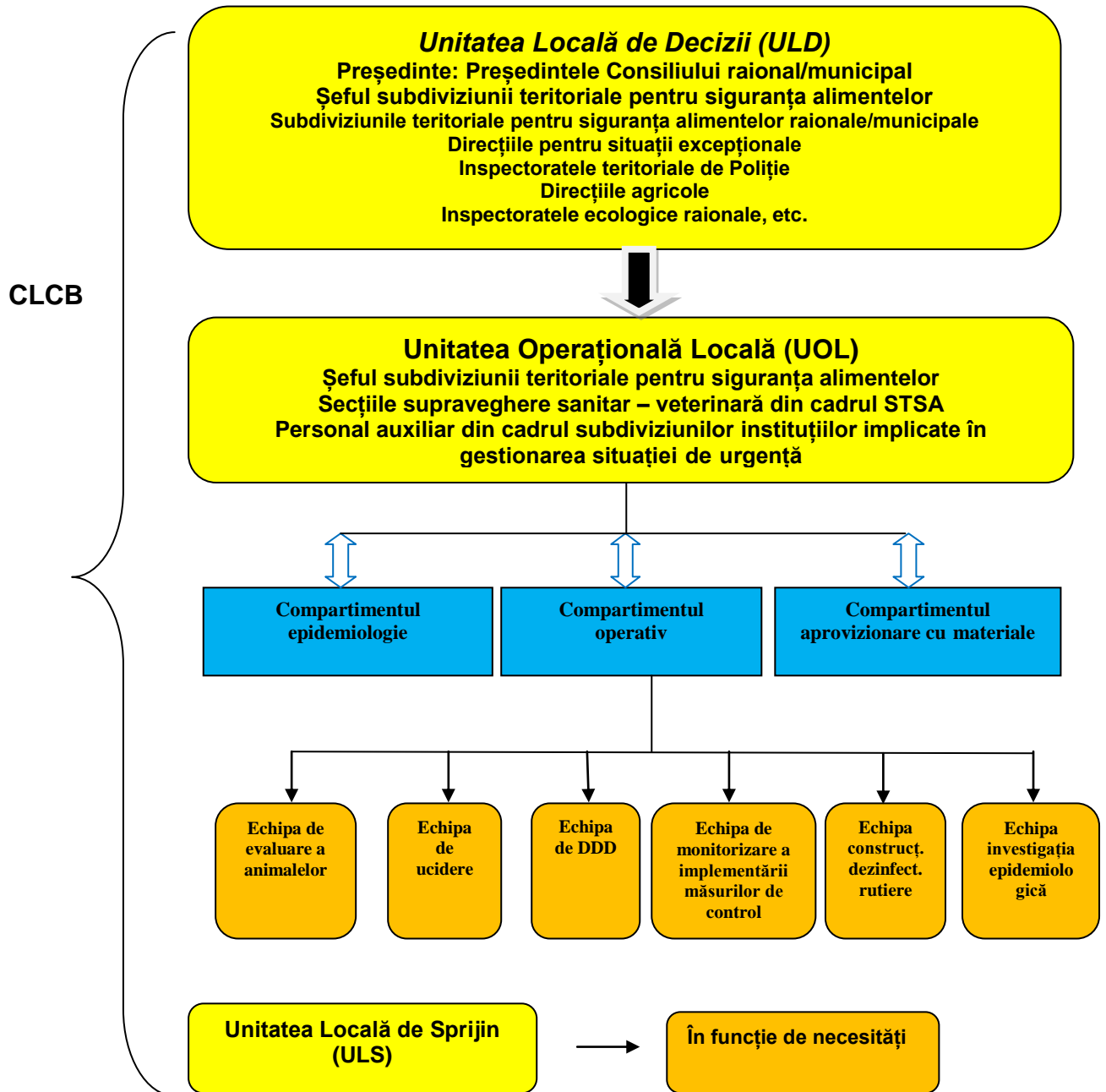

Notă:

CNCB – Centrul Național de Combatere a Bolii
GNE – Grupul Național de Experti

Anexa nr. 3
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
pesta porcină africană

Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

Anexa nr. 4
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
pesta porcină clasică

**Lista Unităților Operaționale Locale (UOP) din cadrul
Centrului Local de Combatere a Bolilor (CLCB)**

Nr.	Denumirea raionului/ municipiului	Șeful Subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor	Telefon de serviciu
1.	Anenii Noi	Andronic Petru	0265-22957
2.	Edineț (cu raza de acoperire și a raionului Briceni)	Roșca Alexandru	0247-22300
3.	Cahul (cu raza de acoperire și a r. Vulcănești)	Maximenco Sergiu	0299-41833
4.	Cantemir (cu raza de acoperire și a r. Leova)	Secieru Sergiu	0273-23313
5.	Călărași (cu raza de acoperire și a r. Telenești)	Orbu Tudor	0244-75432
6.	Căușeni (cu raza de acoperire și a r. Ștefan Vodă)	Agapii Vitalii	0243-23087
7.	Cimișlia (cu raza de acoperire și a r. Basarabeasca)	Jubea Valentina	0297-22576
8.	Criuleni (cu raza de acoperire și a r. Dubăsari)	Dolganiuc Vitalie	0248-55280
9.	Drochia	Șatropa Sveatoslav	0252-22474
10.	Florești (cu raza de acoperire și a r. Șoldănești)	Prodan Alexandru	0250-22010
11.	Fălești (cu raza de acoperire și a r. Glodeni)	Maican Vladimir	0259-23761
12.	Hîncești (cu raza de acoperire și a r. Ialoveni)	Cojocaru Dumitru	0269-23659
13.	Ocnița (cu raza de acoperire și a r. Dondușeni)	Cvasnițaia Nadejda	0271-22267
14.	Orhei (cu raza de acoperire și a raionului Rezina)	Lisnic Sergiu	0235-21640
15.	Rîșcani	Eremciuc Iurie	0256-24751
16.	Soroca	Moraru Fiodor	0230-23157
17.	Strășeni	Stamati Vsevolod	0237-22831
18.	Sîngerei	Golban Valeriu	0237-22831
19.	Taraclia	Lisița Ivan	0294-25377
20.	Ungheni (cu raza de acoperire și a r. Nisporeni)	Echim Valeriu	0236-22876
21.	Comrat (cu raza de acoperire și a r. Ceadr-Lunga)	Tucan Mihail	0298-22518
22.	Municipiul Chișinău	Vengher Roman	022-593-234
23.	Municipiul Bălți	Postolachi Iurie	0231-29926